

Stap 4: Aanpak – Gemeente Zaanstad

De aanpak

Er moest een visie komen op taalontwikkeling van kinderen in de grotendeels meertalige gezinnen in de wijken. Is het goed om je moedertaal te spreken thuis? Moet je juist zoveel mogelijk Nederlands spreken om je kind te helpen? Omdat de meningen daarover verschilden zocht men houvast in de wetenschappelijke literatuur. Wat zegt de wetenschap, wat blijkt uit onderzoek? “Twee collega’s, iemand van de jeugdgezondheidszorg en iemand van één van de schoolbesturen hebben de literatuur erop nagezocht. Het was belangrijk om niet een externe partij daarvoor in te schakelen. Nu waren het onze collega’s, uit het eigen netwerk die zeiden: dit is wat er uit onderzoek is gebleken.”

Op basis van hun bevindingen is een Visie Meertalig Opgroeien opgesteld en daar is weer het [handboek voor professionals](#) uit voortgekomen. Daar zitten [concrete adviezen](#) in voor ouders, die door iedere professional in te zetten zijn. Het belangrijkste: alle organisaties en instanties waarmee ouders in Peldersveld en Poelenburg te maken krijgen geven nu dezelfde adviezen en werken vanuit dezelfde visie. Er werd een implementatieplan gemaakt. Deels samen, en deels per organisatie. De implementatie is de verantwoordelijkheid van alle partijen zelf. Als gemeente hebben we dit hele proces vooral gefaciliteerd. We gaan nadrukkelijk niet op de stoel van controleur zitten. En bovendien: we hebben zelf ook nog heel veel te doen om de communicatie te verbeteren met mensen die zich in het Nederlands niet zo goed redden.

De rol van de gemeente

“Over het algemeen heeft de gemeente de rol van opdrachtgever. In de samenwerking rondom meertalig opgroeien hebben we er nadrukkelijk voor gekozen om die rol niet te nemen. Onze rollen als opdrachtgever en financier staan niet voorop. Hier moesten we allemaal aan wennen. We horen dan toch nog weleens: de gemeente wil dit-of-dat. In onze visie heeft de gemeente een specifieke rol, net als andere samenwerkingspartners, en uiteraard is dat met elkaar ten behoeve van de gemeenschap. We brainstormen samen over wat er moet gebeuren, en denken samen over hoe dat opgepakt kan worden. Dat gaat in tegen de traditionele verhouding, waarin de gemeente gaat over het ‘wat’ en de partijen in de wijk bedenken ‘hoe’. Uiteindelijk zie ik dat als een hele mooie ontwikkeling. Wij faciliteren als gemeente waar wij goed in zijn. Zo helpen wij

bijvoorbeeld door een projectleider aan te stellen, die werkt voor het samenwerkingsverband. Maar de partijen dragen geen verantwoording af aan ons als gemeente. Wat geholpen heeft in de rol van de gemeente als gelijkwaardige gesprekspartner, is dat het geld voor de aanpak deels vanuit het onderwijsachterstandenbeleid komt, maar voor een deel ook uit een Tel Mee Met Taal-subsidie. Daarmee is de gemeente niet de enige financier van de aanpak.”

“De gemeente Zaanstad is een samengestelde fusiegemeente. Het gevoel dat er in de verschillende kernen gelijk geïnvesteerd moet worden komt daar misschien uit voort. Hoe verantwoord je dat je extra aandacht schenkt aan twee wijken, en dan wellicht minder aan de rest? In 2018 hebben we gedetailleerd onderzoek gedaan naar hoe factoren die kansenongelijkheid beïnvloeden over de wijken verdeeld zijn. Daaruit bleek dat een vijftal wijken, allemaal aan de oostkant van Zaandam, systematisch slecht scoorden op al de factoren die meespelen bij kansenongelijkheid. De twee wijken waar we nu extra aandacht aan schenken springen er wel het meeste uit, maar we breiden de aanpak uit die we hebben ontwikkeld nu uit naar het grotere gebied van die vijf wijken. Door die cijferanalyse hebben we daar de basis voor gelegd.